

opstellen (*J.A. Alberdingk Thijm. Erflater van de negentiende eeuw*). Thijm was een kleurrijk katholiek. Koopman in 'verduurzaamde levensmiddelen', uitgever – niet in de laatste plaats van zichzelf – dichter, estheticus, recensent, polemist. Van deze man heeft Michel van der Plas een schitterende biografie geschreven. Hij is daarbij helemaal uitgegaan van de persoon Thijm, hem (en zijn gezin) volgend van jaar tot jaar, soms van dag tot dag. Het lijkt er op dat Van der Plas voor dat doel geen snippertje van Thijs' omvangrijke archief ongebruikt heeft gelaten – hetgeen een fors notenapparaat heeft opgeleverd.

Gedurende een goed-katholieke en zeer huiselijke jeugd werd Thijm zich langzaam maar zeker bewust van zijn talenten. Op vijftientwintig-jarige leeftijd raakte hij ernstig overspannen. Na een reis naar Italië trad hij in het huwelijk met Mina Kerst. Vanaf dat moment begon een regelmatig leven van hard en gedreven werken. Een man die in een voortdurende staat van stress verkeerde, die rust zocht in het door hem zo geïdealiseerde gelukkige gezin, maar het niet vond. Zijn vrouw werd na de geboorte van hun derde kind chronisch ziekelijk. Hele zomers verbleef zij voor haar gezondheid in Zandvoort en vervolgens in een eigen huis in Hilversum. Het nakomertje Karel (Lodewijk van Deyssel) noemde zijn moeder later 'een niet te harden zeurkous', maar hij had als kind de omstandigheden effectief uitgebuit en was grenzeloos verwend. Met zijn oudere kinderen trof Thijm het al evenmin. De oudste, Jozef, werd een (voor Thijm irritante) vrome Jezuiet, zijn dochter Catharina trad in en weer uit het klooster en verdween naar het buitenland, en Frank bracht zijn vader aan de rand van het faillissement en werd veiligheidshalve in Amerika ondergebracht. Geen wonder dat Thijm vele jaren vrijwel alleen gezelligheid vond onder vrienden, zoals in het door hem opgerichte gezelschap De Violier.

En verder leefde hij voor zijn werk, hij wás zijn werk. Hij was een ongelofelijk gedreven man, een workaholic. Hij was betrokken in vrijwel elke discussie op cultureel gebied in Nederland, of beter: hij betrok zichzelf daarbij. Hij had zitting in de meest uiteenlopende herdenkingscommissies, en als dat al niet het geval was, dan bestreed hij ze. Rooms in hart en nieren, verzette hij zich niettemin tegen het isolement en de culturele bekrompenheid die katholiek Nederland in de loop van de negentiende eeuw in toenemende mate teisterde. Vrome (en niet te verteren) lofdichten op pausen gingen bij hem samen met (voor goede katholieken als ongepast beschouwd) enthousiast theaterbezoek. Hij knoopte relaties aan met katholieken, protestanten, liberalen, als die cultureel maar iets voorstelden. Onder hen had Thijm talrijke vrienden met wie hij correspondeerde, plannen uitbroedde, redetwistte, en die hij op den duur door zijn eigenwijsheid vrijwel allemaal weer van zich vervreemde. Het